

N. P. Jensen: Det forekommer mig, at den foreliggende Sag er af saa stor Interesse for Mange, at det vilde være besynderligt, om den fik Lov til at passere lydlost gjennem Folkethinget. Hærløven af 1867 bestemmer, at Garnisonsstederne skulle ordnes ved Lov, og der er fra Krigsbestyrelsens Side gjort Forsøg paa at faae dette bragt til Udførelse, men uden at det er lykkedes. At derved er opstaaet Ulemper saavel for Garnisonsbyerne som for Garnisonerne, er en Selvfølge, og Administrationen har derfor anset det for rigtigt at raade Bod paa disse Ulemper ad administrativt Veie. Derved er man kommen til den Ordning, som er fremstillet her i Lovforslagets § 1, paa hvilken man nu søger Sanktion. Jeg skal tillade mig nærmere at behøve, hvorledes denne Udvikling er gaaet for sig. Hærløven bestemmer, at der skal tildeles Afdelingerne Rekruter fra visse bestemte Udskrivningskredse, men den fordrer derimod ikke, at Afdelingerne skulle garnisonere indenfor selve Udskrivningskredsen, og dette anser jeg for saa meget rigtigere, som det, hvor man har en kort Uddannelsesetid, er i høi Grad ønskeligt, at de Udskrivne drages bort fra Hjemmet for i denne korte Tid, de ere til Gjeneste, saa meget som muligt at føle sig som Soldater. Bestræbelserne ere imidlertid gaaede i den stik modsatte Retning, og naar man som Grund derfor anfører Mobiliseringens Hurtighed, er det ikke ganske korrekt. I et lille Land som vort vil den Tid, Soldaten behøver for at komme hjemmefra til Afdelingen, ikke være stor. Vanskeligheden ligger paa et andet Punkt, nemlig med Hensyn til Koncentreringen, og derpaa burde Bøgen være lagt, men det er nu ikke sket. Da man nu saaledes ønskede at indbyrtere Afdelingerne indenfor Udskrivningskredsene, blev Valget af de Kjøbstæder, man kunde benytte som Garnisonsbyer, begrænset, og man blev henvist til at tage Byer, der ikke i Et og Alt opfyldte de Ønsker, man nærede fra Krigsbestyrelsens Side. Omvendt var der fra Kjøbstædernes Side et meget almindeligt Ønske om at komme i Besiddelse af en Garnison. Jeg tror ikke, der er mange Kjøbstæder i Landet, der ikke enten gennem Adresser eller Deputationer have henvendt sig til Krigsbestyrelsen for at faae en Garnison, hvilket de betragte som et Gode; men jeg tror, Ønsket nærmest fremkom, fordi man ikke havde gjort sig nogen klar Forestilling om, hvilke Byrder en Garnison medfører. Man var mest tilbøielig til at tro, at naar man fik en Garnison, vilde derigjennem staaes et Erhverv for Smaaborgere, dels ved at yde Kvarter, dels ved Mandfabelts Bespisning og dels ved at vadsse for det, og

at Indtægten af dette Erhverv vilde flyde direkte i Smaaborgernes Lomme. Men naar man fra Krigsbestyrelsens Side opstillede Fordringen om Kaserneringen, vilde hele dette Erhverv ophøre, og man vilde nærmest føle Behageligheden ved at have en Garnison i Form af sørgede kommunale Byrder. For Folk af Mellemklasserne og for de bedre Stillede kan en Garnison umuligt være et Gode, thi foruden at den medfører sørgede Stattebyrder, føles Byrden blandt Andet ogsaa i Form af forhøiet Husleie. Det er jo nemlig klart, at naar der paa engang i en lille Kjøbstad kommer et Antal af 30 Officersfamilier og 60 til 80 Underofficersfamilier, som fordrer Boliger, stiger Husleien, og den er stegen i mange Garnisonsbyer meget betydeligt. Smidlertid, Forholdet blev ordnet. Krigsbestyrelsen valgte de Byer, den ansaa for rigtigst; de fik Garnison, men saa kom Fordringerne. Der manglede de fleste Steder næsten Alt; man maatte fra militær Side fordrer Engehuse, Depothbygninger, Skydebaner, Exerцерpladser, Gymnastik- og Undervisningslokaler, Brandsfuer m. m. — jeg vil ikke tale om Kaserneringen af Mandfabet — og alle disse forskjellige Ting krævede til deres Udsprelse meget betydelige Udgifter. At Byerne trykkede sig for at udrede disse, var saare naturligt, nemlig saa længe de ikke gjennem en Lov havde Garanti for at komme til at beholde Garnisonen. Saa fulgte Krigsministeriet den gamle Regel: Mod Tryk skal Tryk, og søgte enkelte Steder — jeg taler af personlig Erfaring — at holde den ene By mod den anden for at fremtvinge Byens Villighed til at bringe Offre, idet man sagde: Hvis I ikke ville bringe disse Offre, bliver Garnisonen taget fra Eder. Jeg skal være den Sidste til at anke over, at Krigsbestyrelsen gjorde, hvad der var den muligt, for at staae Soldaterne saa gode Kvarterer som muligt og at staae saa gode Betingelser som muligt for Uddannelsen. Jeg finder det derfor naturligt, at Krigsbestyrelsen ad Forhandlingens Veie søgte at blive enig med Garnisonsbyerne om, hvilke Foranstaltninger der skulde træffes. Men da disse Forhandlinger vare førte tilende, vilde jeg have fundet det naturligt, om Krigsbestyrelsen var kommen til Rigsdagen, inden den forlangte, at Garnisonsbyerne skulde bringe Foranstaltningerne til Udførelse. Var Ministeriet gaaet denne Veie, vilde det formentlig have været lettere at føre Sagen igjennem, og det saa meget mere, som Krigsministeren paa det Omraade maatte gjøre Regning paa at have en tro Allieret i Indenrigsministeren. Jeg beder bemærket, at jeg ikke henvender mig